

УДК 811.112.2'373.46

ГАЛИЦЬКА Олена – докторка філософії (філологія), доцентка, доцентка кафедри німецької філології, Волинський національний університет імені Лесі Українки, проспект Волі, 13, Луцьк, 43025, Україна (halytska@vnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0677-2071>

ВАЛЕЦЬКА Вікторія – учителька КЗ «ЛЗОШ 19», вул. Ветеранів, 5а, м. Луцьк, 43024, Україна (vvvaletska@gmail.com)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.53.2>

Бібліографічний опис статті: Галицька, О., Валецька, В. (2023). Терміни сучасної німецької фахової мови реабілітації. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 53, 18–25, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.53.2>

ТЕРМІНИ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ ФАХОВОЇ МОВИ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз реабілітаційних термінів у сучасній німецькій фаховій мові реабілітації: узагальнено трактування поняття «реабілітаційний термін»; окреслено тлумачення терміна «фахова мова реабілітації»; охарактеризовано фахову мову реабілітації. Її визначено як сукупність німецьких мовних засобів, що слугують оптимальному порозумінню між фахівцями реабілітаційної сфери, з фаховою лексикою реабілітації включно. Лексичний склад сучасної німецької фахової мови реабілітації охоплює німецькі загальноживані слова та реабілітаційні терміни.

Німецькій реабілітаційній термінології властиві: інтеграція (взаємодія з іншими сферами життя), диференціація, інтернаціоналізація (завдяки термінам з греко-латинською основою, англіцизмам та американизмам), уніфікація (термінографія, стандартизація), економія засобів.

Реабілітаційний термін трактуємо як слово / словосполучення, що позначає спеціальне фахове поняття галузі реабілітації. Сукупність реабілітаційних термінів, пов'язаних один з одним на понятійному, лексико-семантичному, словотвірному та граматичному рівнях, аналізуємо як реабілітаційну терміносистему. На сучасному етапі з кожним українцем, який постраждав від війни, працює мультидисциплінарна команда (протезист, хірург, травматолог, психотерапевт, фахівець із реабілітації, арттерапевт), тому сучасна реабілітаційна терміносистема охоплює терміни з медичної, соціальної, психологічної сфер, фізичної терапії, ерготерапії, арттерапії, реабілітації військових.

У статті реабілітаційні терміни класифіковано за змістовим критерієм на: 1) терміни, типові насамперед для фізичної реабілітації (вид реабілітації, який поєднує різні фізичні методи впливу на організм); 2) терміни, характерні для медичної реабілітації; 3) терміни, типові для соціально-психологічної реабілітації; 4) терміни, типові для реабілітації військових та постраждалих від війни осіб (протезно-ортопедична реабілітація).

Ключові слова: реабілітаційний термін, фахова мова реабілітації, реабілітація.

HALYTSKA Olena – PhD in Philology, Assoc. Prof., Assoc. Prof. of Department of Germany Philology, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13, Voli Ave, Lutsk, 43025, Ukraine (halytska@vnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0677-2071>

VALETSKA Viktoriia – English teacher, Lutsk school 19, 5a, Veteraniv street, Lutsk, 43024, Ukraine (vvvaletska@gmail.com)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.53.2>

To cite this article: Halytska, O., Valetska, V. (2023). Terminy suchasnoji nimeckoji fakhovoji movy rehabilitaciji [Terms of modern professional German language of rehabilitation]. *Problemy humanitarnych nauk:*

zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filolohiia» – Problems of Humanities. “Philology” Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 53, 18–25, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.53.2> [in Ukrainian].

TERMS OF MODERN PROFESSIONAL GERMAN LANGUAGE OF REHABILITATION

Summary. *The article provides a comprehensive analysis of rehabilitation terms in the modern German professional language of rehabilitation: the interpretation of the concept of "rehabilitation term" is generalized; the interpretation of the term "professional language of rehabilitation" is outlined; the modern professional German language of rehabilitation is characterized. The German professional language of rehabilitation is defined as a set of German language tools that serve for optimal understanding between specialists in the field of rehabilitation, which is characterized by a specific specialist vocabulary of rehabilitation. The lexical composition of the modern German professional language of rehabilitation covers German common words and rehabilitation terms. We interpret the rehabilitation term as a word/phrase denoting a special professional concept in the field of rehabilitation. We analyze a set of rehabilitation terms that are related to each other at the conceptual, lexical-semantic, word-forming and grammatical levels as a rehabilitation term system. At the current stage, a multidisciplinary team (prosthetist, surgeon, traumatologist, psychotherapist, rehabilitation specialist, art therapist) works with each Ukrainian who suffered from the war, so the modern rehabilitation terminology includes terms from the medical, social, psychological spheres, physical therapy, occupational therapy, art therapy, military rehabilitation. The article defines the classification of rehabilitation terms according to meaningful and formal criteria into: 1) terms typical primarily for physical rehabilitation (a type of rehabilitation that combines various physical methods of influencing the body); 2) terms characteristic of medical rehabilitation; 3) terms typical for social and psychological rehabilitation; 4) terms typical for the rehabilitation of military and war-affected persons (prosthetic and orthopedic rehabilitation).*

Key words: *rehabilitation term, professional language of rehabilitation, rehabilitation.*

Постановка проблеми. Загарбницька війна росії проти України спричинила з'яву великої кількості людей, які потребують комплексної реабілітації. У котрий раз переконуємося, що позитивний вплив на розвиток реабілітаційної сфери в Україні, як би це прикро та болюче не звучало, здійснює війна. Тож українські фахівці переймають ефективні та перевірені реабілітаційні методики найкращих світових практик і співпрацюють з колегами з різних країн світу, наприклад, США, Швейцарії, Німеччини. Так, упродовж 11–13 квітня 2023 р. у Львові в сучасному корпусі реабілітації Національного центру «НЕЗЛАМНІ» («UNBROKEN») тривав Міжнародний форум реабілітації. Фахівці з усього світу – медики, експерти, репрезентанти міжнародних інституцій, фондів – обговорювали шляхи якісної реабілітації українців, які постраждали внаслідок війни в Україні. Президент Міжнародної гуманітарної організації Direct Relief заявив, що його некомерційна гуманітарна організація виділить десять мільйонів доларів для ре-

абілітації військових, а також для реабілітації цивільних і дітей, які постраждали від війни.

Міжнародний форум реабілітації обслуговувало чимало перекладачів, у яких під час підготовки до форуму виникали труднощі з перекладом саме реабілітаційних термінів. Тож постає нагальна потреба формувати національну реабілітаційну термінологію, укладати німецько-українські та українсько-німецькі термінологічні словники реабілітаційних термінів, які б відповідали світовим стандартам і вивели національну термінографію на світовий рівень.

У сучасному українському мовознавчому просторі відсутні доробки, які б досліджували німецьку реабілітаційну терміносистему XXI ст. Саме цим, а також необхідністю укладання перекладних термінологічних словників реабілітаційної галузі – найзатребуванішого напрямку сучасних лінгвістичних студій – і зумовлена **актуальність** теми нашої наукової статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Реабілітацію трактуємо, услід за Р. Коваль

(2019), як відновлення хворих та осіб з інвалідністю за допомогою різноманітних заходів «з метою їхнього повернення до звичайного життя і праці» (с. 1), однак уточнюємо це визначення додаванням реабілітації учасників бойових дій та людей, що постраждали від російсько-української війни з метою їх швидкого післявоєнного відновлення, перекваліфікації та соціальної реінтеграції. Тим самим не викреслюємо їх із життя суспільства, за яке вони віддали своє здоров'я.

Значну увагу німецьких дослідників (Bengel, Koch, 2000) привернула реабілітаційна наука з її темами, методами, стратегіями. Дослідження медичної реабілітації у порівнянні з європейською та вплив європейського права на німецьку реабілітацію здійснено в публікації німецьких учених О. Mittag та F. Welti (2017). У фокусі уваги N. Keller (2011) перебував переклад медичних фахових текстів з англійської мови на німецьку.

Реабілітаційна терміносистема привертала увагу також українських науковців. У дисертації Р. Коваль (2019) проаналізовано лексико-семантичні, структурні, функційні та етимологічні особливості терміносистеми реабілітації у французькій та українській мовах. Аналізу ключових термінів фізичної реабілітації присвячено монографію А. Герцика (2018), яку сфокусовано на розгляд теоретико-методичних основ фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушенні діяльності опорно-рухового апарату. Поняттєво-термінологічний аспект професійної підготовки магістрів із фізичної реабілітації у вищих закладах освіти досліджують Ю. Ляний та Н. Кукса (2015).

Українські мовознавці вже опублікували низку навчальних посібників та словників, у яких презентовано терміни галузі реабілітації. Першою галузевою лексикографічною працею вважаємо «Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації», яка вийшла друком у нашому рідному місті Луцьку 1998 р. (Дубогай, Тучак, Костікова, Єфімов, 1998). Навчальний посібник «Французька мова для студентів напряму підготовки «здоров'я людини» (Коваль, Романчук, 2013) та «Французько-український та українсько-французький словник термінології фізичної та реабілітаційної медицини»

(Помірко, Коваль, Романчук, Тиравська, 2019) вирішили практичні питання кодифікації та перекладу термінів реабілітації у відповідній мові.

Теоретико-методологічну базу розвідки становлять праці провідних українських термінознавців Т. Кияка, А. Д'якова, З. Куделько (2000), Р. Коваля (2019), Е. Скороходька (2006), В. Карабана (2002), О. Селіванової (2010).

Мета статті полягає в комплексному аналізі реабілітаційних термінів у сучасній німецькій фаховій мові реабілітації. Її досягнення передбачало вирішення таких завдань:

- узагальнити наявні трактування поняття «реабілітаційний термін»;
- окреслити зміст терміна «фахова мова реабілітації»;
- охарактеризувати фахову мову реабілітації;
- здійснити класифікацію реабілітаційних термінів за змістовим критерієм.

Виклад основного матеріалу. У нашій роботі послуговуватимемося поняттям «реабілітаційний термін». У мовознавчих студіях простежуємо низку термінів на його позначення: термін галузі реабілітації (Коваль, 2019), термін реабілітації (Дубогай, Тучак, Костікова, Єфімов, 1998), термін на позначення понять фізичної і медичної реабілітації (Коваль, 2019), термін здоров'язбереження та фізичної реабілітації (Дубогай, Альошина, Лавринюк, 2011). Реабілітаційний термін трактуємо як слово або словосполучення на позначення спеціального фахового поняття галузі реабілітації. Сукупність реабілітаційних термінів, пов'язаних один з одним на різних рівнях, аналізуємо як реабілітаційну терміносистему.

Оскільки на сучасному етапі з кожним українцем, який постраждав від війни, працює мультидисциплінарна команда (протезист, хірург, травматолог, психотерапевт, фахівець із реабілітації, арттерапевт), то і сучасна реабілітаційна терміносистема охоплює терміни з медичної, соціальної, психологічної сфер, фізичної терапії, ерготерапії, арттерапії, реабілітації військових:

Die Behandlungen und Therapien sind individuell gestaltet und auf Ihre Erkrankung abgestimmt. Dabei werden Sie nicht nur von Ärzten, sondern – je nach Bedarf – auch von Psy-

chologen, Krankengymnasten, Bewegungstherapeuten oder Diätassistenten betreut (Köllner, 2022, с. 7).

На думку Р. Ковалю (2019), особливістю терміносистеми реабілітації є наявність гніздоутворювальних термінів-домінант. Сучасна реабілітаційна терміносистема – це упорядкована система взаємопов'язаних, ієрархічно впорядкованих та структурованих реабілітаційних термінів, які номінують післявоєнні травми, технічні засоби, методи реабілітації та фахівців, які нею займаються.

Головними вимогами до реабілітаційного терміна вважаємо системність, прагнення до моносемічності й конкретизації в межах терміносистеми й до прозорості внутрішньої форми, жорстку конвенційність, стилістичну нейтральність, залученість до системи понять галузі реабілітації, відповідність нормам фахової мови, точність і стислість, інформативність, пор. із (Селіванова, 2010, с. 736).

Уточнимо ознаки реабілітаційного терміна: а) системність (реабілітаційний термін належить до реабілітаційної терміносистеми, у якій за ним закріплене певне значення; поза межами терміносистеми ці одиниці можуть мати цілком інші значення); б) точність (реабілітаційний термін точно та повно передає сутність поняття, яке він позначає); в) однозначність у межах своєї терміносистеми; г) наявність дефініції (кожен реабілітаційний термін має свою дефініцію, яка чітко визначає та обмежує його значення); ґ) нейтральність (відсутність емоційно-експресивного забарвлення); д) міжнародний характер.

Німецькій реабілітаційній термінології властиві: 1) інтеграція (реабілітація взаємодіє з іншими галузями: з медициною, психологією, фізичною культурою тощо); 2) диференціація (завдяки формуванню дотичних сфер наук із власними термінологіями, наприклад, роботехніка, біохімія, травматологія тощо); 3) інтернаціоналізація (завдяки термінам з греко-латинською основою, англіцизмам та американізмам); 4) уніфікація (термінографія, стандартизація); 5) економія засобів (абрєвіація, скорочення номінацій шляхом використання символів; уведення в текст немовних засобів номінації – формул).

Оскільки комунікація у галузі реабілітації є передовсім проявом медичної фахової

діяльності, то в нашому дослідженні мову реабілітації аналізуємо як фахову мову особливого функціонального типу, який слугує насамперед реабілітації хворих, осіб з інвалідністю, військових за допомогою різних методик, техніки та заходів з метою їхнього повернення до незалежного життя та праці. Цю фахову мову презентуємо як ієрархічну та динамічну систему, яка складається з двох найважливіших мовних проявів реабілітації – реабілітаційний словниковий склад та реабілітаційні тексти.

Німецьку фахову мову реабілітації визначаємо як сукупність німецьких мовних засобів, які слугують для оптимального порозуміння між фахівцями реабілітаційної сфери. Вона відзначається специфічною фаховою лексикою, спеціальними нормами відбору, вживання та частоти використання лексичних, граматичних та синтаксичних засобів загальноновживаної німецької мови. Лексичний склад сучасної німецької фахової мови реабілітації охоплює німецькі загальноновживані слова та реабілітаційні терміни.

Сучасні німецькі реабілітаційні терміни класифікуємо за змістовими та формальними критеріями. За змістом реабілітаційні терміни залежно від галузі реабілітації поділяємо на: 1) терміни, типові насамперед для фізичної реабілітації (вид реабілітації, який поєднує різні фізичні методи впливу на організм); 2) терміни, характерні для медичної реабілітації; 3) терміни, типові для соціально-психологічної реабілітації; 4) терміни, типові для реабілітації військових та постраждалих від війни осіб (протезно-ортопедична реабілітація).

До групи термінів з фізичної реабілітації належать, наприклад: *Physiotherapie (Behandlung von körperlichen Erkrankungen, Verletzungen und Beeinträchtigungen durch körperliche Übungen, Bewegung), manuelle Therapie, Ergotherapie (Behandlung von psychischen oder physischen Beeinträchtigungen durch gezieltes Training von alltäglichen Fähigkeiten und Tätigkeiten), Musiktherapie (eine Therapieform, die Musik einsetzt, um körperliche, emotionale und kognitive Fähigkeiten zu fördern)*.

Розвиткові фізичної реабілітації в Україні «сприяють» наслідки російсько-української війни, котра породила уже чималу

кількість осіб з обмеженими можливостями та особливими потребами, яких треба не лише лікувати, а й відновлювати до праці чи самообслуговування.

До групи термінів з медичної реабілітації належать, наприклад: *die medizinische Rehabilitation, Prothesen, die Rehabilitationspraxis, ambulante rehabilitative Versorgung chronisch Kranker, Dispensaire-Versorgung, Rehabilitationsmaßnahmen der Krankenkassen.*

Медичну реабілітацію трактуємо як систему медичних заходів, спрямованих на відновлення порушених чи втрачених функцій людського організму та на активізацію його компенсаторних можливостей:

Im Rahmen einer Rehabilitation werden schwerwiegende Erkrankungen und dadurch verursachte Funktionsstörungen medizinisch und therapeutisch behandelt. Damit soll vor allem erreicht werden, dass Sie nicht vorzeitig aus dem Berufsleben ausscheiden müssen. Doch eine erfolgreiche Rehabilitation bewirkt noch mehr: Sie verbessert Ihre Lebensqualität insgesamt und Sie können Ihren Platz in Beruf, Gesellschaft und Familie wieder besser ausfüllen. Die Leistungen können stationär, zunehmend aber auch ganztägig ambulant durchgeführt werden und dauern grundsätzlich drei Wochen. Sie können – wenn es medizinisch notwendig erscheint – verkürzt, aber auch verlängert werden (Köllner 2021, с. 4).

До групи термінів з соціально-психологічної реабілітації належать, наприклад: *Psychotherapie (Behandlung von psychischen Beeinträchtigungen durch verschiedene Methoden), Gesprächstherapie, Verhaltenstherapie.*

До групи термінів з реабілітації військових та травмованих війною осіб належать, для прикладу: *Rehabilitationstechnik, Rehabilitationszentren, Sprachcomputer, Rollstühle, Rehabilitationsroboter, Prothesen, Treppenlifte.*

До реабілітаційної спецтехніки належать різні технічні допоміжні засоби, функція яких полягає у підвищенні рівня незалежності, самостійності та мобільності травмованих військових, наприклад:

Rollstühle: *manuelle oder elektrische Rollstühle, die Menschen mit körperlichen Beeinträchtigungen ermöglichen, sich selbstständig fortzubewegen.*

Prothesen: *künstliche Körperersatzteile wie Arm-, Bein- oder Handprothesen, die ver-*

rengegangene Körperteile ersetzen sollen. Prothesen für Augen, Ohren oder Zähne: technische Hilfsmittel, die Seh-, Hör- oder Zahnprobleme behandeln oder verbessern können.

Gehhilfen: *wie Gehstöcke, Krücken oder Gehwagen, um das Gehen zu erleichtern und die Mobilität zu verbessern.*

Assistenzsysteme: *technische Hilfsmittel wie Hausnotrufsysteme, Alarmglocken oder Überwachungskameras, die die Sicherheit und Unabhängigkeit von älteren oder körperlich beeinträchtigten Menschen verbessern sollen.*

Treppenlifte: *Lifte, die Personen mit Gehbehinderungen ermöglichen, Treppen in ihrem Haus oder ihrer Wohnung zu überwinden.*

Sprachcomputer: *elektronische Geräte, die Menschen mit Sprachbeeinträchtigungen helfen, sich auszudrücken und zu kommunizieren.*

Rehabilitationsroboter: *Roboter, die bei der Therapie von motorischen Beeinträchtigungen oder neurologischen Störungen eingesetzt werden können.*

Реабілітація – це процес відновлення фізичного та психічного здоров'я осіб, які були поранені або зазнали інших травм у ході воєнних дій. Цей процес може включати медичну, психологічну та соціальну підтримку, фізичну терапію, психотерапію, арттерапію, професійну реабілітацію та інші заходи для покращення здоров'я та життя військових. Реабілітаційні програми зазвичай забезпечують індивідуальний підхід до кожного військового, щоб допомогти йому досягти максимально можливих результатів у процесі відновлення. Специфіка цієї реабілітації зумовлена спрямованістю на активізацію життєтворення українця, постраждалого внаслідок воєнної агресії. Така реабілітація рефришує бажання самотрансформацій, здатності проектувати майбутнє свого життя та різні проекти в різноманітних сферах майбутньої діяльності.

Військова реабілітація може відбуватися в спеціальних медичних закладах, реабілітаційних центрах або вдома за підтримки медичних фахівців та родини військового. Німеччина, Швейцарія, США надають спеціальні програми реабілітації для військових, які були учасниками війни або миротворчих місій за кордоном. У статті Marco Zschieck «Rehabilitation in der Ukraine. Im Krieg wieder laufen

lernen» (taz.de, 09.02.2023) описано досвід реабілітації українських воїнів та проблеми, пов'язані з їхньою реабілітацією:

Ärzte ohne Grenzen unterhält in der Ukraine eine ganze Reihe von Projekten. Kurz vor Jahreswechsel arbeiteten nach eigenen Angaben 116 internationale und 685 ukrainische Mitarbeiter für die Organisation. In mehreren Regionen, die vorübergehend von Russland besetzt waren, sind ihre Teams unterwegs. Die Angreifer haben oft auch die medizinische Infrastruktur zerstört. In anderen Regionen engagiert sich Ärzte ohne Grenzen in der Betreuung von Binnenflüchtlingen. Außerdem betreibt die Organisation einen Zug, der seit März 2022 ältere, behinderte und psychoneurologische Patienten aus Krankenhäusern in der Nähe der Frontlinie evakuiert.

Реабілітація військових є важливим етапом у процесі післявоєнної реконструкції та відновлення України. Вона може допомогти військовим повернутися до нормального

життя та роботи після травм та стресових ситуацій, які вони пережили на російсько-українській війні.

Висновки. Сьогодні з кожним українцем, який постраждав від війни, працюють мультидисциплінарні фахівці, тож сучасна реабілітаційна терміносистема охоплює терміни з медичної, соціальної, психологічної сфер, фізичної терапії, ерготерапії, арттерапії, реабілітації військових. Реабілітаційний термін як слово чи словосполучення з реабілітаційної сфери пізнання відображає результати досвіду та практичної діяльності таких фахівців, як протезист, хірург, травматолог, психотерапевт, фахівець із реабілітації.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в ґрунтовному аналізі специфіки перекладу реабілітаційних термінів індогерманських мов та типових способів перекладу реабілітаційних термінів з німецької мови на українську та vice versa.

ЛІТЕРАТУРА

- Герцик А. М.** Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : монографія. Львів : ЛДУФК, 2018. 388 с.
- Дубогай О. Д., Альошина А. І., Лавринюк В. Є.** Основні поняття й терміни здоров'язбереження та фізичної реабілітації в системі освіти : навч. посіб. для студ. ВНЗ : [словник] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. 296 с.
- Дубогай О. Д., Тучак А. М., Костікова С. Д., Єфімов А. О.** Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації. Луцьк : Надстир'я, 1998. 104 с.
- Д'яков А. С., Княк Т. Р., Куделько З. Б.** Основи термінотворення : семант. та соціолінгвіст. аспекти: монографія. Київ : Вид. дім «КМ Academia», 2000. 218 с.
- Карабан В. І.** Переклад англійської наукової та технічної літератури : Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2002. Ч. 2. 562 с.
- Княк Т. Р.** Фахові мови та проблеми термінознавства. *Нова філологія* : зб. наук. праць. Запоріжжя : ЗНУ, 2007. № 27. С. 203–208.
- Княк Т. Р.** Функції та переклад термінів у фахових текстах. *Вісник Житомирського державного ун-ту імені Івана Франка*. 2007. № 32. С. 104–108.
- Коваль Р. С., Романчук О. В.** Французька мова для студентів напряму підготовки «здоров'я людини» : навч. посіб. Львів : Компанія «Манускрипт», 2013. 191 с.
- Коваль Р. С.** Терміни на позначення понять фізичної і медичної реабілітації у французькій та українській мовах : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17 / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2019. 20 с.
- Лянной Ю. О., Кукса Н. В.** Професійна підготовка майбутніх магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах : поняттєво-термінологічний аспект. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 9 (53). С. 307–309.
- Помірко Р. С., Коваль Р. С., Романчук О. В., Тиравська О. І.** Французько-український та українсько-французький словник термінології фізичної та реабілітаційної медицини / за ред. Р. С. Помірка. Львів : Галицька видавн. спілка, 2019. 236 с.
- Селіванова О. О.** Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2010. 844 с.
- Скороходько Е. Ф.** Термін у науковому тексті (до створення терміноцентричної теорії наукового дискурсу) : монографія. Київ : [б. в.], 2006. 99 с.
- Danylevych M., Koval R., Ivanytska B., Kazimova Y.** Traction concept «rehabilitation» in the French medicine system. *World Science*. 2019. 5(45). Vol. 2. P. 4–6. Doi: 10.31435/rsglobal_ws/31052019/6511.

- Fluck H.-R.** Fachsprachen : Einführung und Bibliographie Tübingen, Basel : F. Frank Verlag, 1996. 361 S. **Grundlagen** der Rehabilitationswissenschaften / J. Bengel, U. Koch (Hg.). Berlin, Heidelberg: Springer, 2000. 304 S.
- Keller N.** Übersetzen medizinischer Fachtexte am Beispiel des Sprachenpaars Englisch-Deutsch. *Panacea*. 2011. 12(34). S. 230–234.
- Köllner V.** Grundlagen der Rehabilitation in der Deutschen Rentenversicherung. October 2022. Conference: Vorlesung Sozialmedizin Hamburg. 35 S. URL: https://www.researchgate.net/publication/364651935_Grundlagen_der_Rehabilitation_in_der_Deutschen_Rentenversicherung (дата звернення: 01.03.2023).
- Medizinische Rehabilitation** : Wie sie Ihnen hilft. Stand 01.09.2022. Aufl. 17. 28 S.
- Mittag O., Welti F.** Medizinische Rehabilitation im europäischen Vergleich und Auswirkungen des europäischen Rechts auf die deutsche Rehabilitation. *Bundesgesundheitsbl.* 2017. 60. S. 378–385.
- Pomirko R., Koval R., Romanchuk O., Cherkhava O., Bazyliak N.** A vocabulary of physical and rehabilitation medicine in French and Ukrainian – the comparative analysis [Le vocabulaire de la médecine physique et de readaptation en français et en ukrainien: l'analyse comparative]. *XLinguae*. 2019. Vol. 12, Issue 1XL. January. P. 109–127. DOI: 10.18355/XL.2019.12.01XL.09.
- Steiner K., Leuprecht E., Egger-Subotitsch A., Dolezal K., Reschauer G., Angermann A., Weber M. E.** Praxishandbuch : Methoden in der beruflichen Rehabilitation. Wien : ams, 2006. 171 S. URL: https://abif.at/files/pub/46_Praxishandbuch_Reha.pdf (дата звернення: 01.02.2023).

REFERENCES

- Bengel, J., & Koch, U.** (Hg.). (2000). *Grundlagen der Rehabilitationswissenschaften [Basics of rehabilitation science]*. Berlin, Heidelberg: Springer [in German].
- Danylevych, M., Koval, R., Ivanytska, B., Kazimova, Y.** (2019). Traction concept «rehabilitation» in the French medicine system. *World Science*, 5(45) (Vol. 2), (pp. 4–6). Doi: 10.31435/rsglobal_ws/31052019/6511 [in English].
- Duboghaj, O. D., Aljoshyna, A. I., Lavrynjuk, V. Je.** (2011). *Osnovni ponjattja j terminy zdorov'jazberezhennja ta fizychnoji rehabilitaciji v systemi osvity [Basic concepts and terms of health care and physical rehabilitation in the education system]*. Lutsk: VNU im. Lesi Ukrajinky [in Ukrainian].
- Duboghaj, O. D., Tuchak, A. M., Kostikova, S. D., Jefimov, A. O.** (1998). *Osnovni ponjattja i terminy ozdorovchoji fizychnoji kuljтуры ta rehabilitaciji [Basic concepts and terms of physical health and rehabilitation]*. Lutsk: Nadstyr'ja [in Ukrainian].
- D'jakov, A. S., Kyjak, T. R., Kudeljko, Z. B.** (2000). *Osnovy terminotvorennja: semant. ta sociolinghivist. aspekty [Basics of term formation: semantic and sociolinguistic aspects]*. Kyiv: Vyd. dim KM “Academia” [in Ukrainian].
- Fluck, H.-R.** (1996). *Fachsprachen: Einführung und Bibliographie [Professional Languages: Introduction and Bibliography]*. Tübingen, Basel: F. Frank Verlag [in German].
- Ghercyk, A. M.** (2018). *Teoretyko-metodychni osnovy fizychnoji rehabilitaciji / fizychnoji terapiji pry porushennjakh dijajlnosti oporno-rukhovogho aparatu [Theoretical and methodological foundations of physical rehabilitation / physical therapy for disorders of the musculoskeletal system]*. Lviv: LDUFK [in Ukrainian].
- Karaban, V. I.** (2002). *Pereklad anghlijskoho naukovoho ta tekhnichnoho literatury: Leksychni, terminologichni ta zhanrovo-stylistychni trudnoshhi [Translation of English scientific and technical literature: Lexical, terminological and genre-stylistic difficulties]*. Vinnytsia: Nova knygha [in Ukrainian].
- Keller, N.** (2011). Übersetzen medizinischer Fachtexte am Beispiel des Sprachenpaars Englisch-Deutsch [Translation of medical texts using the example of the language pair English-German]. *Panacea*, 12(34), 230–234 [in German].
- Koval, R. S.** (2019). *Terminy na poznachennja ponjatj fizychnoji i medychnoji rehabilitaciji u francuzkij ta ukrajinskij movakh [Terms of physical therapy and rehabilitation medicine in French and Ukrainian]* (Extended abstract of Candidate's thesis). Lviv: Lviv. nac. un-t im. I. Franka [in Ukrainian].
- Koval, R. S., Romanchuk, O. V.** (2013). *Francuzjka mova dlja studentiv naprjamu pidghotovky "zdorov'ja ljudyny" [French language for students studying "human health"]*. Lviv: Kompanija "Manuskrypt" [in Ukrainian].
- Köllner, V.** (2022). *Grundlagen der Rehabilitation in der Deutschen Rentenversicherung [Basics of rehabilitation in the German pension insurance]*. Retrieved March 01, 2023, from <https://www.researchgate.net>.

- net/publication/364651935_Grundlagen_der_Rehabilitation_in_der_Deutschen_Rentenversicherung [in German].
- Kyjak, T. R.** (2007). Fakhovi movy ta problemy terminoznavstva [Professional languages and problems of terminology]. *Nova filologhija – New Philology* (Issue 27), (pp. 203–208). Zaporizhzhia: ZNU [in Ukrainian].
- Kyjak, T. R.** (2007). Funkciji ta pereklad terminiv u fakhovykh tekstakh [Functions and translation of terms in professional texts]. *Visnyk Zhytomyrskogho derzhavnogho un-tu imeni Ivana Franka – Zhytomyr Ivan Franko State University Journal* (Issue 32), (pp. 104–108) [in Ukrainian].
- Ljannoj, Ju. O., Kuksa, N.V.** (2015). Profesijna pidgotovka majbutnikh maghistriv z fizychnoji reabilitaciji u vyshhykh navchaljnykh zakladakh: ponjattjevo-terminologhichnyj aspekt [Professional training of future masters in physical rehabilitation in higher educational institutions: conceptual and terminological aspect]. *Pedagoghichni nauky: teorija, istorija, innovacijni tekhnologhiji – Pedagogical sciences : theory, history, innovative technologies* (Issue 9 (53)), (pp. 307–309) [in Ukrainian].
- Medizinische Rehabilitation:** Wie sie Ihnen hilft [Medical rehabilitation: how it can help you]. Stand 01.09.2022. Aufl. 17 [in German].
- Mittag, O., Welti, F.** (2017). Medizinische Rehabilitation im europäischen Vergleich und Auswirkungen des europäischen Rechts auf die deutsche Rehabilitation [Medical rehabilitation in a European comparison and effects of European law on German rehabilitation]. *Bundesgesundheitsblatt – Federal Health Gazette*, 60, 378–385 [in German].
- Pomirko, R., Koval, R., Romanchuk, O., Cherkhava, O., Bazyliak, N.** (2019). A vocabulary of physical and rehabilitation medicine in French and Ukrainian – the comparative analysis. *XLinguae*, 12 (Issue 1XL), January (109–127). DOI: 10.18355/XL.2019.12.01XL.09 [in English].
- Pomirko, R. S., Koval, R. S., Romanchuk, O. V., Tyravsjka, O. I.** (2019). *Francuzjko-ukrajinsjkyj ta ukrajinsjko-francuzjkyj slovnyk terminologhiji fizychnoji ta reabilitacijnoji medycyny [French-Ukrainian and Ukrainian-French dictionary of physical and rehabilitation medicine terminology]*. Lviv: Ghalycjka vydavn. spilka [in Ukrainian].
- Selivanova, O. O.** (2010). *Linghivistychna encyklopedija [Linguistic encyclopedia]*. Poltava : Dovkillja-K [in Ukrainian].
- Skorokhodjko, E. F.** (2006). *Termin u naukovomu teksti (do stvorennja terminocentrychnoji teoriji naukovogho dyskursu) [A term in a scientific text (before the creation of a term-centric theory of scientific discourse)]*. Kyiv: [s. n.] [in Ukrainian].
- Steiner, K., Leuprecht, E., Egger-Subotitsch, A., Dolezal, K., Reschauer, G., Angermann, A., Weber, M. E.** (2006). *Praxishandbuch: Methoden in der beruflichen Rehabilitation [Practical handbook: methods in vocational rehabilitation]*. Wien: ams. Retrieved February 01, 2023, from https://abif.at/files/pub/46_Praxishandbuch_Reha.pdf [in German].